

*

M. Assumpció Comas i Moré

Records d'infantesa: Joan Domènech i Moner, el meu cosí

Cercant en el record vivències personals i familiars en el parentesc que uneix les nostres famílies, he retrocedit als anys quaranta i cinquanta, quan Lloret era un poble de pescadors i terrassans.

Amb en Joan, cosins per banda materna, ens portàvem quatre anys. Els lloretencs d'aquella època, sovint ens trobàvem al mercat setmanal i als indrets on hi havia els comerços del poble. Però també ens trobàvem al capvespre a n'Es Trajo d'en Reyné, a l'hora de varar ses barques. Les criatures miràvem embadalides aquells homes forts empenyent sa teranyina, fent-la lliscar sobre els pals untats de seu que "Es Paler" anava disposant sota la barca. Quan ja era fosc, podíem veure, mar endins, els llums de les teranyines que estaven feinejant a l'horitzó.

El pare d'en Joan, en Josep Domènech, era fuster i és per això que se'l coneixia, popularment, com en "Pepet fuster". Era un home summament afable i amb un peculiar sentit de l'humor que en Joan, sens dubte, va heretar. Com que a casa sempre ens calia fer la reparació d'un o altre moble, entre les nostres famílies es va establir una relació molt fluida. Ens trobàvem per celebrar sants, aniversaris o diades assenyalades. Evidentment, per la festa de Reis no faltava mai el carbó de sucre, que les criatures rosegàvem amb delit.

La meva àvia, Maria Basart, sovint em feia anar a "Can Pepet" a buscar una paperina de serradures; que llavors era un producte que no es cobrava a ningú. Quan era a la fusteria, m'agradava badar des de l'escalonet del portal del taller; i des d'allà veia la font del carrer Sant Josep, amb una filera de dones que, sense parar de xerrar, feien cua per omplir galledes i càntrirs de terra cuita. Mentrestant, les màquines del taller treballaven amb brogit.

En una ocasió vaig veure a la fusteria una peça molt ben polida; i en Pepet em va comentar que es tractava del capçal d'un llit. Aprofitant l'avinentesa, li vaig demanar si podia fer-me un llit per a la meva nina i amb una forta rialla em va contestar: "ja veurem..." Però uns dies més tard, pels volts del meu sant, la meva mare em va fer anar a Can Pepet i en arribar al taller, el pare d'en Joan ja em tenia preparat el llit que li havia demanat. Li vaig fer una abraçada immensa.

Sempre que arribava a casa dels meus oncles demanava per en Joan; i me'l trobava classificant o cercant entre els objectes que aplegava. Els endreçava curosament en un moble que tenia calaixos arrencats en tres nivells. M'ensenyava tot el que guardava. Anava obrint els calaixets i m'explicava la procedència i la característica de cadascun d'aquells tresors. Se'm feia curta l'estada i rondinava quan havia de marxar.

Més d'un cop, des de la finestra de casa seva havíem estat mirant els terrassans quan tornaven, amb els seus carros i cavalls, d'una llarga jornada de treball. Habitualment, aquells cavalls deixaven anar grans tifarades que més d'un veí recollia per adobar el seu hort. I al mateix carrer, però unes cases més avall, hi havia la fàbrica de sifons i gasoses de Can Gispert. La mainada ens aturàvem encuriolats per veure els operaris de la fàbrica com omplien de gas les ampolles de vidre; però ho havíem de fer a certa distància, perquè si érem massa a prop, els treballadors ens escridassaven pel perill d'explosió d'alguna d'aquelles ampolles.

En Joan, uns anys més tard i influït pel seu oncle Domènec Moner Basart, va cursar estudis a Barcelona. El seu oncle, músic i compositor de sardanes ben reconegut, vivia a la ciutat comtal i era conegut a Lloret com en "Domingo". No obstant això, els estius els passava a Lloret, a la casa del costat d'on vivia en Joan, i des d'allà podíem escoltar el seu piano i la interpretació que en feia de les seves sardanes.

Per tancar aquest modest relat, unes versos del mateix Joan Domènech:

Morir quan s'ha deixat una petjada
ben impresa en el llibre del record,
no es perdre l'alè ni la mirada:
es continuar vivint després de mort.